

Riforma Kostituzzjonali

Fondazzjoni IDEAT

Ottubru 2019

Kapitli I and II – Ir-Repubblika u Dikjazzjoni ta' Principji

1. Rikonoxximent ta' religjonijiet oħra. Ir-Religjon Kattolika Appostolika Rumana għanda tibqa' r-Religjon tal-Istat Malti, imma li l-kostituzzjoni tirikonoxxi religjonijiet oħra fil-pajjiz. B'hekk ir-Religjoni Kattolika ma tibqax l-unika religjon li tiddetermi dak li fil-principju hu tajjeb jew hazin.
2. Għandu jkun hemm deskrizzjoni tal-arma nazzjonali;
3. L-Istat għandu jagħmel dak li hu possibli biex jingħata kenn u impjeg stabbli (u dan sabiex jiġi miġġieled ix-xogħol prekarju), jippromwovi stil ta' ħajja tajba, u jpoġġi fuq quddiem nett il-frott tal-attivitajiet ekonomika għal dan il-għan.
4. Jkun rikonoxxut id-drittijiet tal-persuni b' diżabilità. Li titneħħa kwalunkwe referenza tat-terminologija "inkapacitati" u tiġi ssostitwita b' diżabilità.

Kapitolu IV – Drittijiet u Libertajiet Fundamentali tal-Individwu

1. Għandha titneħħa r-referenza għall-piena Kapitali (33 (1));
3. Għandu jingħata d-dritt tal-istat li tittiehed proprjetà għal finijiet ta' konservazzjoni (37 (2) (k));
4. id-dixxiplina tal-ġenituri m' għandhiex tinjora d-dritt għall-privatezza, il-libertà tal-espressjoni u l-libertà ta' assoċjazzjoni – forsi għal persuni taħt is-16 (38 (1), 41 (1), 42 (1));
5. Għandu jkun inkluz għad-dritt għal-libertà tal-espressjoni permezz ta' pubblikazzjonijiet diġitali u għandna tiġi reveduta l-età minima għall-pubblikazzjoni;
6. il-kwalifiki għall-forzi dixxiplinati m' għandhomx jirrigwardaw l-orjentazzjoni sesswali jew l-identità tal-ġeneru (45 (5)).

Kapitolu V – il-President

1. Ir-rwol prinċipali tal-President li jħares il-Kostituzzjoni;
2. il-President għandu jkollu rwol aktar b'saħħtu fis-sistema ta' *checks and balances* bejn l-eżekuttiv, il-ġudikatura u l-leġislattiv.
3. Nipproponu li President jiġi elett u mneħħi b' maġġoranza ta' membri parlamentari u dan sabiex jiġi assigurat li persuna tiġi eletta filwaqt li tiġi assigurata l-istabbiltà tal-Gvern, ngħidu aħna billi l-Gvern jipproponi 3 ismijiet u mbagħad jagħti l-għażla li jagħzel l-oppożizzjoni minn dawn it-tlieta;
4. Għandu jiġi stabbilit perjodu minimu fejn il-persuna magħzla tkun ilha ' l bogħod mix-xena politika. Dan sabiex jiġu eviti sitwazzjonijiet simili għal tal-2004 meta l-istess persuna sserwi bħala President jum biss wara li tkun il-Prim Ministru.
5. Għandu jkun hemm aktar awtonomija fil-ħatra ta' persuni fuq il-ġudikatura u bħala gwardjani fuq l-istituzzjonijiet – Kummissjoni Elettorali, Kummissjoni dwar is-servizz pubbliku, Kummissjoni għall-impjeggi, awtorità tax-xandir, l-Ombudsman, l-Awditur Ġenerali, Avukat Ġenerali – aktar milli jaġixxu “skont il-parir tal-Prim Ministru”
6. Dawn il-gwardjani fuq l-istituzzjonijiet, imsemmija (5) għandhom jirrispondu għall-President tar-Repubblika.

Kapitolu VI – il-Parlament

1. Jitnaqqas in-numru ta' distretti elettorali stabbiliti, eżempju tal-inqas 9 u mhux aktar minn 15 u -il distrett fejn kull wieħed jeleġgi mill-inqas 5 u mhux iktar minn 7 membri parlamentari, u dan sabiex tippermetti forom oħra elettorali minbarra r-rappreżentanza proporzjonali permezz ta' vot singlu trasferibbli. Is-sistema tagħna tagħti wisq importanza lill-individwu li qed jikkontesta l-elezzjoni aktar milli l-valuri u l-manifest elettorali li qed jirrapreżenta.
2. Tiżgura li ż-żieda tas-si ġġijiet tkun stipulata b' mod ċar fil-li ġi sabiex tiġi evitata sitwazzjoni li tirriżulta mill-elezzjoni 2013;
2. Tassigura li ż-żieda fis-siġġijiet ikun stipulat fil-Liġi biex tassigura sitwazzjonijiet simili bħal tal-elezzjoni tal-2013.
3. Tippermetti l-possibbiltà ta' votazzjoni diġitali;
4. Iċ-ċittadini Maltin kollha li jkollhom aktar minn 16-il sena għandu jkollhom id-dritt li jivvutaw irrispettivament mill-istatus ta' residenza tagħhom;
5. Il-regoli dwar il-ħatra u t-tmiem tal-Ombudsman kif ukoll is-setgħat tiegħu għandhom jiġu spjegati fil-Kostituzzjoni;
6. Id-dritt tal-Membri Parlamentari li jikkellmu jew jissottomettu rapporti mingħajr proċeduri: dawn għandhom jiġu riveduti;

7. Il-Prim Ministru m'għandux ikollu s-setgħa li jirrakommanda x-xoljiment tal-Parlament fuq mozzjoni tiegħu biss imma dejjem għandha tkun fuq riżoluzzjoni tal-Kamra.

II-Kapitolu VII – L-Eżekuttiv

1. il-possibbiltà tal-ħatra ta ' Ministri teknokratiċi u/jew Segretarji Parlamentari mhux eletti. Ministru teknokratiku għandu jkun leali lejn il-manifest Elettorali li l-Partit fil-poter kien elett bih.
2. is-setgħat tal-eżekuttiv iridu jkunu bbilanċjati mill-istutuzzjonijiet fll-funzjonijie tagħhom bħala gwardjan. Il-persuni fuq dawn l-istutuzzjonijiet jeħtieg li jigu rakkomandati mil-Kamra tar-rappreżentanti u jinħatru mill-President u assigurati permezz tal-mandat;
3. Is-Segretarju Permanenti Ewlieni, is-Segretarji Permanenti u l-kapijiet tad-dipartimenti għandhom jintgħazlu mill-Kummissjoni dwar is-servizz pubbliku wara sejħa pubblika. Dawn l-uffiċjali għoljin għandhom igawdu s-sigurtà tal-pożiżżjoni tagħhom. Is-Segretarji Permanenti m' għandhomx ikunu persuni nominati politikament, imma ħaddiema taċ-ċivil li għandhom u jibqgħu jaqdu kwalunkwe Gvern tal-ġurnata.

Kapitolu VIII – Il-Ġudikatura

1. Il-ħatra tal-ġudikatura trid tmur lil hinn mill-politika.
2. Il-ħatra tal-ġudikatura trid tkun waħda trasparenti wara sejħa.
3. Judicial appointments committee to make recommendations to the President;
4. It-terminu ta' xi ġudikant irid isir mill-President wara rakommandazzjoni tal-Kumitat tad-Dixiplinabi dritt tal-appell fil-Qorti.

Kapitolu X – Is-Servizz Pubbliku

1. Restrizzjoni tal-libertà ta ' għaqda u ta ' assoċjazzjoni, il-moviment liberu tal-uffi ċjali pubbliċi jeħtieg li jiġi rivedut

Kapitlu XA – Kunsilli Lokali

1. Għandhom jissejġu bħala Gvern Lokali;

2. Ir-rwoli u l-funzjonijiet għandhom ikunu defeniti.

Kapitlu XI – Mixxellanji

1. L-Awtorita' tax-Xandir trid tkun aġġornata biex tagħmilha relevanti għaż-żmien diġitali u mhux biss fil-ħoss u l-istampa.

2. il-funzjonijiet tal-Kummissjoni tal-impjegi m' għandhomx ikunu limitati biex jiżguraw li ma jkun hemm l-ebda diskriminazzjoni politika fir-rigward tal-impjegi. Jeħtieġ li jiġu wkoll imħarsa kwalunkwe forma oħra ta' diskriminazzjoni fil-post tax-xogħol.